

Kjeld Søberg

»Den sejlede jo bare...«

Post- og passagerbåden »Hjortø«

Svendborg Museum

Svendborg

Hestehaugen
Christiansm.

Røntzausm.
sydbg. sund

Vindeby

Thurø

Avernakø

Skarø

Troense

Grasten

skjoldnaes

Lunkebugt

stenodden

Drejø

Tåsinge

Vemmenæs

Hjortø

Vårø

Søby

Højstene løb

Birkholm

slø

Rudk. løb

Rudkøbing

Spodsbjerg

Ærøskøbing

stryngø

Langeland

Ærø

Marstal

Kædeby

Lange

Ristinge

Humble

Kjeld Søberg

»Den sejlede jo bare...«

Post- og passagerbåden »Hjortø«

Svendborg Museum 2007

Tryk:

Tryk Team, Svendborg

Forsidefotos:

»Omstigning« i Højestene-løbet. (postbåden »Hjortø« og M/F »Ærø Sund«)

Postbåden i Vornæs.

Foto: Frede Christensen, Svendborg Avis

Bagsidefoto:

Postbåden »Hjortø« ved juletid

Foto: Frede Christensen, Svendborg Avis

Udgivet med støtte fra Sydfyenske Dampskibsselskabs Fond.

Forord

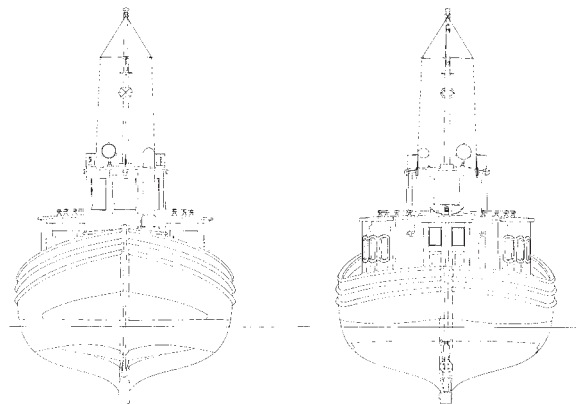
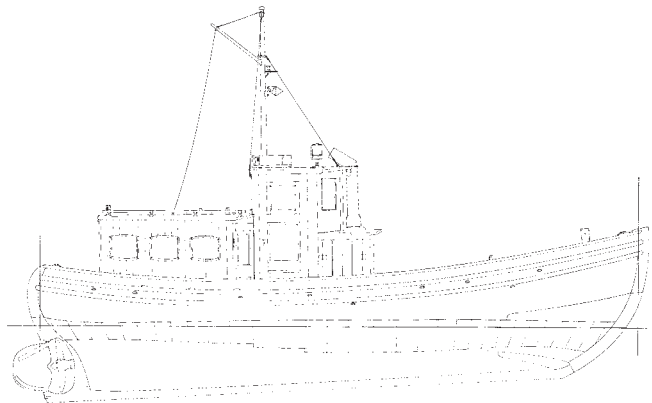
I januar 2004 døde postfører Jørgen Greve Rasmussen i en høj alder. Postføreren efterlod sig postbåden »Hjortø«, der fra 1954 til 1976 var med til at sikre den daglige kontakt mellem Hjortø og omverdenen. Til postbåden hørte en stagepram, der sørgede for posten til Hjelms hoved samt en ispram, der blev taget i brug, når isvintre hindrede sejlads.

Boet efter Jørgen Greve Rasmussen testamenterede postbåden til Svendborg Museum, der forpligtigede sig til at bevare fartøjet i original og sejlklar stand som et stykke sejlene kulturhistorie, der skal vise eftertiden, hvordan man byggede og brugte fartøjer til transport i Det sydfynske Øhav.

Efterfølgende har museet også modtaget stageprammen og isprammen. Begge fartøjer indgår i museets samlinger.

Postbådens drift er lagt i hænderne på en bevaringsforening, hvis medlemmer har påtaget sig arbejdet med at vedligeholde og sejle postbåden.

Museet ønsker med udgivelsen af dette skrift at fortælle lidt om livsvilkårene for beboerne på de småøer, der op gennem det 20. århundrede har kæmpet for øernes eksistensgrundlag. Vi har ladet postbåden »Hjortø« være omdrejningspunkt i denne fortælling, fordi dette lille fartøj er kendt af mange og bringer minder frem om det utraditionelle møde mellem postbåden og Ærø-færgen i Højstene-løbet mellem Svendborg og Ærøskøbing.

Opmålingstegninger af "Hjortø"

Øen Hjortø

Hjortø er en af de mindste beboede øer i Det sydfynske Øhav. Øen består af 170 tdr. land lav inddæmmet morænelandskab og dens højeste punkt er 3,5 meter over daglig vande.

Indtil midten af 1900-tallet boede der ca. 60 mennesker på øen. Der var 5 landbrugsejendomme, 4 huse, købmand, skole, mejeri og forsamlingshus.

Hyppige oversvømmelser vanskeliggjorde dyrkningen af landbrugsjorden, der derfor fortrinsvis blev brugt til græsning for øens kreaturer.

I 1905 etablerede øens gårde andelsmejeriet »Strandkilde« på øen. Centrifugen blev trukket af heste. Store omkostninger gjorde, at mejeriet kun fik kort levetid. Efterfølgende sørgede postbåden for at transportere mælkejungerne ud til Svendborg-Ærø-færgen, der tog mælken med til et mejeri i Svendborg.

I dag (2007) er der 10 fastboende på øen. Købmanden og skolen er for længst lukket. Landbrugsjorden er braklagt, og dyreholdet begrænser sig til et par heste. Meget tyder på, at folketallet falder yderligere i fremtiden, og at flere ejendomme ender som fritidshuse.

Forbindelse til omverdenen

Tidligere gjorde det kgl. danske Post- og Telegrafvæsen store anstrengelser for at sikre post til alle danskere, herunder også beboerne på de danske småøer.

I tiden omkring år 1900 var der tre ugentlige forbindelser mellem Hjortø og Marstal på Ærø over Birkholm.

Fra 1905 til 1909 var det Skarø-postens opgave at sejle til Hjortø for at aflevere og afhente post.

Fra 1909 sørgede Niels Hansen Rasmussen (1884-1954), kaldet »Posten« for daglige forbindelser til omverdenen ved at

Øens første postbåd. Sejljollen (1909-1921)

sejle ud og lægge sig på siden af Ærø-færgen. I de første 12 år anvendte Niels Hansen Rasmussen en sejljolle, bygget på Henning Henningsens Bådeværft i Rantzausminde.

I 1921 byggede samme Henningsen en motorjolle til »Posten«. Denne jolle var i brug indtil 1954, hvor Niels Hansen Rasmussen overdrog postføreropgaven til sønnen Jørgen Greve Rasmussen efter 44 års virke som postfører.

Øens 2. postbåd, motorjollen fra 1921

Svendborg Avis beretter om en hændelse den 30. august 1940, hvor både postfører og båd var tæt på at forsvinde fra havets overflade.

S/S »Rise«, der sejlede på ruten mellem Ærøskøbing og Svendborg, lagde bi i Højestene-løbet for at udveksle post og gods med Hjortøs postjolle. Da fortøjningen var smidt og postjollen havde sat kurs mod Hjortø Havn sejlede S/S »Rise« på en mine med det resultat at færgen sank midt i Højestene-løbet. 9 personer omkom ved ulykken.

På Hjortø vidste alle, at postjollen var ganske tæt på S/S »Rise«, og øens beboere samledes på havnen i angst for postførerens skæbne.

S/S »Rise« minesprængt i Højestene-løbet 30. august 1940

Postbåden »Hjortø« af Hjortø

Jørgen Greve Rasmussen fik i 1954 bygget en 25 fods kravelbygget motorbåd hos Henning Henningsens Bådeværft i Rantzausminde.

Båden blev betalt af Jørgen Greve Rasmussen og kostede ifølge Henningsens regnskabsbøger 27.288,50 kr.

Greve modtog årligt et tilskud fra postvæsenet til postbådens drift.

Greve havde et ønske om at navngive båden »Posten« efter faderen.

Dette modsatte postmester A. V. Hansen, Svendborg sig. Postmesteren bestemte herefter, at båden skulle navngives »Hjortø«.

Typeskiltet fra postbåden »Hjortø«

Postbåden »Hjortø« af Hjortø

Ifølge målingsrapporten, udarbejdet af V. Ring Andersen i 1954, beskrives nybygning nr. 1155 (postbåden »Hjortø«) som en 24,7 fods halvdæksmotorbåd, kraelbygget af fyr på eg med motor i åbent rum. Båden er 8,8 fod bred og har en dybgang på 3,6 fod.

»Hundested« glødehovedmotor

Motoren fra 1954 beskrives som en 1-cylindret to-takts glødehovedmotor af mærket »Hundested«. Motoren kørte på solarolie og ydede 15 HK. Den var udstyret med en to-bladet metalskrue med vendbare blade.

For altid at have en driftssikker motor valgte Greve i 1972 at skifte motoren ud med en 21 HK »Hundested« glødehovedmotor. Fabrikken tog den gamle motor i bytte. Motoren fra 1954 viste sig at være passet så omhyggeligt, at Hundested Motorfabrik lod den udstille for at vise denne motors holdbarhed.

En glødehovedmotor skal forvarmes før start. Tidligere brugte man en blæselampe til udvendig opvarmning af brændkammeret øverst på cylinderen. Jørgen Greve Rasmussen brugte startpatroner, der blev monteret i en holder og antændt med tændstikker. Når patronen brændte tilpas, blev den sat i en holder og skruet ind i brændkammeret. På den måde opnåede man tilstrækkelig høj temperatur til at antænde den komprimerede blanding af luft og olie.

Motoren efter overhaling i 2005

Type- og motornummerskilt

Postfører Jørgen Greve Rasmussen

Postfører Jørgen Greve Rasmussen («Greve»)

Født på Hjortø i 1916. Ud af en søskendeflok på 3 drenge og 3 piger. Efter endt skolegang på øens skole havde Greve et ønske om at komme ud at sejle - et ønske som faderen meget bestemt modsatte sig. Faderens indstilling var, at øboere ikke skulle bruge tid på teoretisk uddannelse, og derfor mente han, at en tilværelse som matros ikke var noget for hans søn. Greve startede som fisker sammen med broderen Anton. Fiskeriet foregik fra en bundgarnsjolle og begge brødre var tilfredse med resultatet.

Brødrene fiskede sammen indtil 1954, hvor faderen blev pensioneret som postfører og overlod hvervet som postfører til Greve. Broderen overtog øens købmandsforretning og telefoncentral. Den tredje bror købte i 1951 øens største landbrugsejendom og drev landbrug på øen indtil sin død. Alle tre søstre flyttede fra øen.

Posten skulle ud!

Greve satte en ære i at sikre post- og passagerforbindelsen til og fra Hjortø. I 22 år følte han sig ansvarlig for de daglige forbindelser – de først 15 år ud til Ærø-færgen og de efterfølgende 7 år til Vornæs.

På den nærliggende ø, Hjelmshoved, lå indtil 1965 to beboede landbrugsejendomme, der dagligt fik post og avis leveret af postfører Greve. For at komme tørskoet over det lavvandede farvand anvendte Greve en 10 fods stagepram.

Det blev til 22 år uden en eneste feriedag. Efter Greves udsagn ikke noget at tale om sammenlignet med faderen, der i 45 år sejlede som postfører uden ferie- eller sygedage overhovedet.

Øboerne beskriver Greve som en særdeles pligtopfyldende person, for hvem æren stod på spil, såfremt den daglige forbindelse til omverdenen ikke kunne opretholdes. Samtidig var det ham magtpåliggende at føre et enkelt og sobert liv og altid stå klar til at starte postbåden op, hvis et akut behov skulle opstå. Greve værnede om sit hjem i huset på Pejdenoret 5, som farfaderen byggede i 1881 og som rummede så megen historie om forældrenes og bedsteforældrenes liv.

Postprammen Hjortø-Hjelmshoved

I tåge og usigtbart vejr

Posten skulle ud, stort set uanset vejret. Der skulle isvinter eller ekstremt lavvande til før Greve undlod at sejle ud med postbåden. Tåge og usigtbart vejr var ingen hindring. Greve kendte farvandet og et blik ud over skibssiden på havbunden kunne som regel afgøre, hvor postbåden befandt sig.

Navigationsudstyret bestod af et kompas og Greves lommeur. Ved afsejling fra Vornæs holdt Greve en bestemt kurs i så og så mange minutter. Så vidste han, at inden for et minut ville sømærket nord for Hjelmshoved dukke op, og kursen kunne så lægges om mod Hjortø Havn.

Isvintre

En isvinter med stabil is var sjældent et problem for øboerne. Vanskelighederne opstod altid før og efter en periode med is.

Når postbåden ikke længere var i stand til at bryde en rende ud til færgen, måtte øboerne væbne sig med tålmodighed, indtil isen kunne stå for to hug med den store økse. Så vidste øboerne, at isen kunne bære slæder og andre lette køretøjer. Landmændene kunne så levere mælk ud til færgen, og post, gods og forsyninger kunne nå øens beboere.

At nå fastlandet var kun mulig via isvejen, en med granris markeret rute mellem Hjortø og Tåsinge.

Postbåden med mælk ved iskanten foran Vornæs skoven

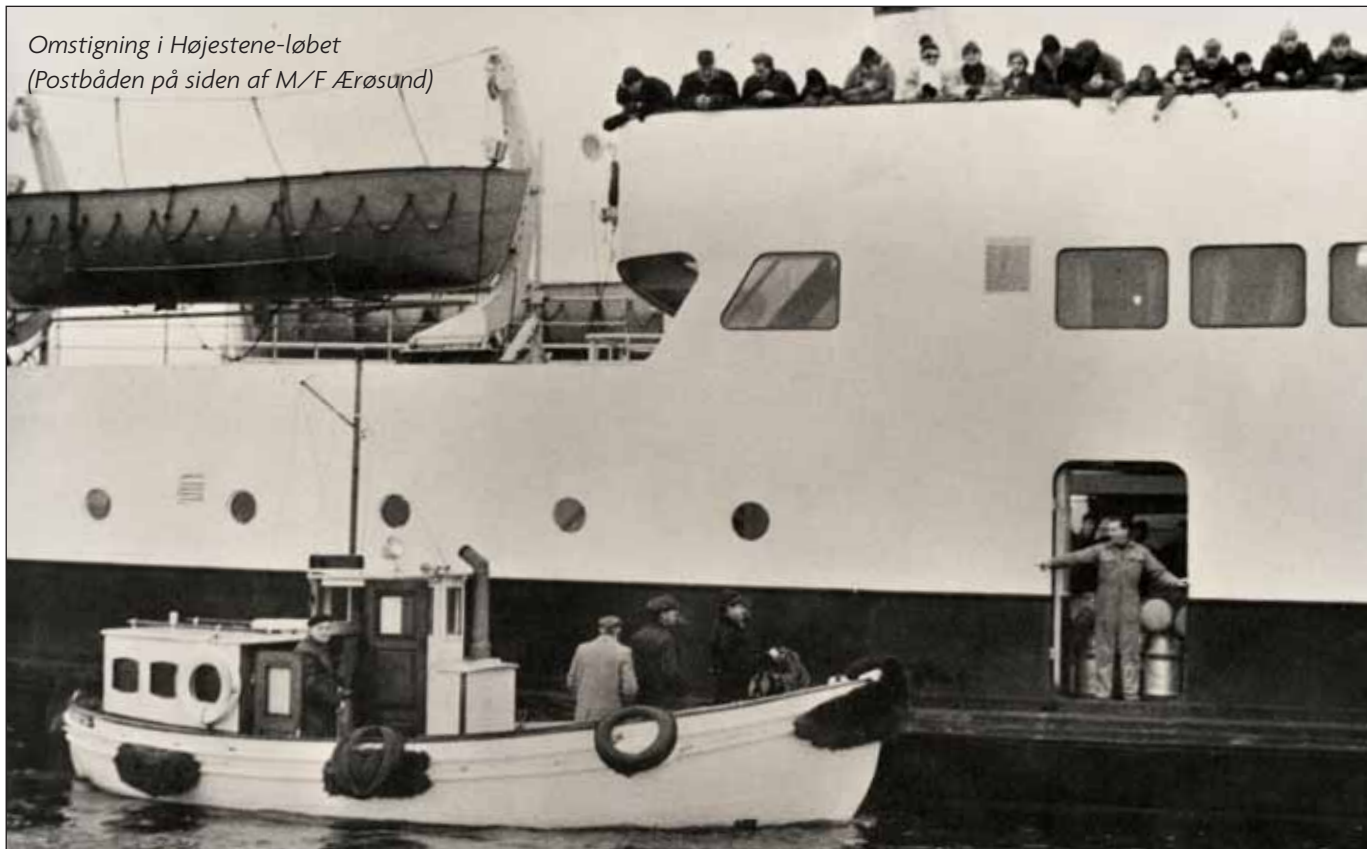

Isprammen i funktion mellem Hjortø og Vornæs

Postføreren modtager pakker fra »Ærøsund« ved iskanten i Højestene-løbet

*Omstigning i Højestene-løbet
(Postbåden på siden af M/F Ærøsund)*

Omstigning i Højestene-løbet

Turene ud til Ærø-færgen var under normale omstændigheder uden problemer. Greve kendte rutinen og tog højde for vejr og vind. Selvfølgelig har der været dage med hårdt vejr og grimme ture ud til Højestene-løbet, men ud over et par fyldte mælkejunger er intet, ifølge et interview med Greve, gået tabt. Greve beskrev båden som »en del af mig selv, vi har prøvet det hele, og jeg kender båden ud og ind«.

Der har været dage hvor passagerne blev endog meget våde, når de skulle entre fra postbåden og op på færgens vogndæk og omvendt. Enkelte lod sig skræmme af de høje søer og valgte at tage med tilbage til øen. For at undgå at postbåden kom i klemme under Ærøfærgens fenderliste blev der i dårligt vejr med høj sø monteret lodrethængende 3 x 6 tommer egeplanker på siden af færgen.

Selv om det ikke altid var så rart at få passagererne op og ned, så har det altid været forsvarligt og foregik som regel uden uheld.

En enkelt gang kom en passager dog til skade. Når vejret var godt, valgte besætningen ofte at gøre postbåden fast med en tovendt rundt om håndtaget på færgens sidedør, mens passagerer, post og gods blev udvekslet. En misforståelse mellem besætningen på vogndækket og færgens styrmand resulterede i, at færgen satte skruen i gang før sidste passager var kommet om bord på Ærø-færgen. Fortøjningen fra postbåden trak sidedøren i, hvorved passageren fik en fod i klemme.

Mange passagerer skulle hjælpes med ombordstigningen fra postbåden til Ærø-færgen. Dette resulterede i, at en lidt for ivrig fynsk håndværker måtte indkassere en syngende lussing fra en kvindelig passager, der mente, at håndværkerens skub på hendes bagdel kunne tolkes som andet end hjælp til at komme om bord på færgen.

Hagl- og snebyger med efterfølgende hård vind har ofte overrumplet postbåden, men Greve har aldrig været i tvivl om, at båden kunne magte det.

Bag Greves forholdsvis beskedne ydre gemte sig en mand med en særdeles god fysik, frembragt af den daglige håndtering af blandt andet 10 til 20 fyldte mælkejunger, der skulle løftes fra postbåden og op på Ærø-færgens dæk og tilsvarende den anden vej med returmælk. Hver mælkejunge vejede ca. 40 kg.

Petroleumsdrevne sømærker i Højestene-løbet

Lyskilden på de tre bundfaste afmærkninger i Højestene-løbet var indtil slutningen af 1960'erne petroleumslanterner. En af postfører Greves mange opgaver var at sørge for vedligeholdelsen af disse lanterner. Når besætningen på Ærø-færgen observerede slukkede lanterner, gik der besked til postfører Greve, der så satte kursen mod Højestene-løbet med petroleum og nypudsede glas om bord på postbåden.

Ny rute i 1969

60 års samarbejde mellem Dampskibs-selskabet Ærø og postbåden fra Hjortø blev på Dampskibsselskabets foranledning bragt til ophør den 30. juni 1969.

Konkurrencen fra de øvrige forbindelser til Ærø nødvendiggjorde en direkte og hurtig forbindelse mellem Ærøskøbing og Svendborg.

På Hjortø forventede beboerne, at Svendborg Kommune hurtigt ville medvirke til at sikre forbindelserne til Fyn.

Der gik en rum tid og først i 1973 etablerede Svendborg kommune en færgerute mellem Drejø, Skarø og Svendborg. For Hjortøs vedkommende skete der fra Svendborg kommunes side intet før 1976, hvor en ny færge, »Hjortøboen«, blev indsat.

Hjortø – Vornæs

I de mellemliggende 7 år sørgede Jørgen Greve for de daglige forbindelser til og fra Hjortø. En kort periode i 1969 sejlede Greve på ruten Hjortø – Rantzausminde.

For at mindske sejltiden indgik postfører Greve en femårig overenskomst med lensbaron Luel-Brockdorff på Valdemars Slot om retten til at benytte og anløbe Vornæs Havn med post, passagerer og gods.

Postføreren skulle ikke yde vederlag for benyttelsen. Til gengæld skulle nødvendig reparation af bro og bolværk samt

jordopfyldningsopgaver ifølge overenskomsten udføres for postføreren regning. Tilsvarende var postføreren ansvarlig for sejlrendens uddybning og vedligeholdelse.

Svendborg kommune blev bedt om at bidrage med kr. 35.000 til en ny landgangsbro ved Vornæs. Dette blev afslået, og Greve måtte derfor for egen regning bekoste den nødvendige reparation af den eksisterende bro.

Lavvande

Når vandet stod lavt ved udsejlingen fra Hjortø og det blæste på tværs af sejlrenden var der stor risiko for at sejle på grund. For at undgå dette, blev en af de unge fra øen sat til at holde en styrelinje fra bådens forstævn og så følge postbåden til fods, så langt det lod sig gøre.

Når båden var nået gennem sejlrenden, var problemet løst og den unge kunne slippe linen og gå de 400 meter tilbage til havnen.

Tilsvarende problemer opstod ofte ved anløbet til Vornæs, hvor en gravet rende udgjorde indsejlingen til havnen. Denne rende sandede ofte til og vanskeliggjorde gennemsejlingen, især ved lavvande og blæst på tværs af renden.

Læge- og dyrlægehjælp

Fra 1925 til 1950 drev M. Andersen Bøgebjerg Købmandsforretning i umiddelbar nærhed af Vornæs havn. Kunderne

Postbåden ved molen i Vornæs

bestod af de omkringliggende huse og gårde samt beboerne på Hjortø, der sejlede til Vornæs for at handle.

Køkkenet hos købmandsparret fungerede ofte som lægekonsultation for hjortøboere, som var i stand til at lade sig transportere med båd til Vornæs. En Svendborg-læge blev rekvireret til Bøgebjerg Købmandsforretning, hvor læge og patient mødtes, og hvor behandlingen ofte foregik på køkkenbordet hos købmandsparret.

Ved alvorligere ulykkestilfælde eller sygdom blev postbåden taget i brug som sygetransport, som regel til Rantzausminde, hvor en ambulance så sørgede for den videre transport til Svendborg Sygehus. Greve fortæller, at der i øens forsamlingshus lå en feltbåre, der størrelsesmæssigt passede til den lille agterluge på postbåden. I andre tilfælde måtte lægen dog sejles til øen. Det var som regel postførerens opgave at hente læge eller dyrlæge enten på Fyn eller Tåsinge. En opgave, der skulle løses uanset vejret og tidspunkt på døgnet.

En februar nat i slutningen af 50'erne var der brug for akut dyrlægehjælp på øen. Postfører Greve og en medhjælper sejlede mod Vornæs på Tåsinge. Der lå is ind under kysten, så Greve havde en pram på slæb såfremt han ikke formåede at sejle postbåden helt ind til Vornæs Havn. Der blev brug for prammen, og Greve afsøgte ved hjælp af postbådens projektør kysten for at finde et velegnet sted til landgang og opsam-

ling af dyrlægen. Toldopsynsmanden i Vornæs Skov havde observeret lyskeglen fra vandet og var overbevist om, at smuglere var på spil. Udstyret med en stor kæp tog tolderen imod en noget overrumplet postfører Greve og medhjælper, da de nåede kysten. Toldopsynsmanden blev sat ind i sagens rette sammenhæng og tog straks sin cykel for at varsko dyrlægen, der sad i en mørklagt bil på Vornæs havn.

Det var ikke altid tiden tillod at vente på, at en læge blev hentet til øen. I sådanne situationer var en telefonisk lægekonsultation samt øboernes kreativitet og vilje til at hjælpe hinanden somme tider forskellen på liv og død.

En af øboerne fortæller om en livstruende situation, hvor en patient skulle have tilført ilt, og hvor det viste sig at iltflasken i øens beredskabstaske næsten var tom. En genbo, der var smed, havde et svejseanlæg med tilhørende ilt- og gasflaske. Han fik hurtigt koblet svejseanlæggets iltflaske fra og efterfølgende etableret en forbindelse mellem de to iltflasker, således at der var tilstrækkelig ilt til patienten.

Postbådens begrænsninger

Postbåden »Hjortø« var i sagens natur ikke i stand til at forsyne øen med alt.

Større maskiner, herunder landbrugsmaskiner, korn og foderstoffer, levende dyr blev leveret og hentet med pakkebåde i fast rutefart i øhavet.

Postbåden og fremtiden

I forbindelse med Svendborg Museums overtagelse af postbåden blev denne registreret i museernes database med genstandsnummeret 000109x0001. Som statsanerkendt museum er Svendborg Museum nu forpligtet til at sikre fartøjets bevaring i fremtiden.

Af overdragelsesdokumentet fremgår det, at fartøjet stedse skal have hjemsted i Svendborg samt at »Hjortø« skal bevares i original og sejllklar stand som et stykke sejlene kulturhistorie, der kan vise eftertiden, hvorledes man byggede og brugte fartøjet til transport i øhavet.

Kulturministeriets skibsbevaringsfond erklærede i 2004 post- og passagerbåden »Hjortø« for bevaringsværdig.

Bevaringsforeningen

»Postbåden »Hjortø« Venner«

I marts 2005 stiftedes en bevaringsforening med det mål for øje at bevare post- og passagerbåden »Hjortø« og holde den sejlene i Det sydfynske Øhav som et kulturminde.

Foreningens opgave er at stå for al sejlads, drift og vedligeholdelse af fartøjet og samtidig medvirke til at sikre midler til fartøjets fortsatte drift.

Alle med interesse for foreningens virke kan melde sig ind i foreningen. Årskontingentet var i 2006 kr. 150,-. Foreningen optager både passive (støttemedlemmer og sponsorer) og

Postbåden »Hjortø« ved Ring-Andersens Træskibsværft med foreningens formand og dette skrifts forfatter, Kjeld Søberg ombord. (Foto: Roland P. Fyns Amts Avis)

aktive medlemmer (bådelauget). Medlemstallet er i fortsat fremgang, og i 2006 havde foreningen 106 medlemmer. Af disse var 18 aktive medlemmer af bådelauget.

Vedligeholdelsen

Forårsklargøringen i 2006 blev koncentreret på fartøjets mekaniske dele, der alle er blevet gennemgået og kontrolleret for slid. Enkelte dele er udskiftet.

Midlerne til denne overhaling er i år stillet til rådighed af A. P. Møllers Almene Fond, der donerede kr. 30.000,- og kr. 10.000,- fra Nordea Danmarks Fond.

Kulturministeriets Skibsbevaringsfond har stillet kr. 50.000,- til rådighed til udskiftning af beklædningen på bådens salon. Denne opgave skal udføres inden søsætningen i 2007. I efteråret 2006 modtog bevaringsforeningen kr. 3.000,- fra BG Banks Fond og kort før jul kr. 25.000,- fra Sydfyenske Dampskibsselskabs Fond. Begge beløb anvendes til udskiftning af dækket omkring salonen.

På Svendborgsund med foreningens medlemmer

Sejlture med bevaringsforeningens medlemmer

Når årskontingentet er betalt har medlemmerne fri adgang til at deltage i de af bådelauget arrangerede sejladsere. I 2006 sejlede postbåden for andet år i træk med bevaringsforeningens medlemmer.

Hver tirsdag og torsdag aften i sejlsæsonen var der afgang fra Træskibsbroen klokken 19.00.

»Hjortø« sejlede i 2006 sammenlagt 916 sømil, svarende til 1649 kilometer.

Motoren kørte i alt 241 timer fordelt på 114 ture. Aften-turene på sundet gik oftest til Troense, Thurøbund eller Rantzau-minde.

Der er sejlet 18 dagture (lørdage eller søndage), heraf 6 ture til Hjortø, 5 til Skarø, 4 til Drejø, desuden enkeltture til Strynø, Birkholm og Skårupøre.

»Hjortø« deltog i ugeejladsen »Øhavet Rundt« (Svendborg-Strynø-Kleven-Søby-Korshavn-Fåborg), fungerede som måltagningsfartøj i forbindelse med Classic Regatta på Lunkebugten og var dommerbåd ved Ellen Marsvins Kaffe-kande-cup på sundet.

Bådelauget

Bådelaugets 18 medlemmer vil gerne dele glæden ved og fornøjelsen med at have ansvaret for sejlads og motorbetjening med andre.

Har du lyst til og interesse for glødehovedmotorer og småskibssejlads, eller kunne du tænke dig at lære det, så har du muligheden ved at melde dig ind i bevaringsforeningen og deltage i bådelaugets arbejde.

Målet er at det altid skal være en glæde og fornøjelse at medvirke til at holde postbåden »Hjortø« sejlende i Det syd-fynske Øhav.

Jeg/vi vil gerne støtte bevaringen af post- og passagerbåden »Hjortø« med et medlemskab af bevaringsforeningen.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer og by: _____

Jeg ønsker at modtage foreningens nyhedsbrev på følgende e-mailadresse: _____

Tilmeldingen sendes til omstående adresse (husk porto). Foreningen fremsender kontingentopkrævning. Kontingentet for 2007 er kr. 175,- pr. person. Når kontingentet er modtaget, udstedes personligt medlemskort. Medlemskortet medbringes ved sejlture med postbåden.

Porto

Modtager:

Svendborg Museum
Grubbemøllevvej 13
5700 Svendborg

att. Postbåden »Hjortø«

Kilder:

Indholdet i dette skrift er udarbejdet på baggrund af:

1. Interviews og samtaler med følgende personer:
Tove Zangenberg, Nora Rasmussen, Mogens Rasmussen, Anders Svendsen, Bent Henningsen, Thorvald Jensen, Ilse Jensen, Niels W. Pedersen, Tom Andersen, Kaj Lolk. Samtalerne, eller dele deraf, er registreret digitalt på Svendborg Museum.
2. Avisartikler fra Svendborg Avis 1969/70.
3. Interview med Jørgen Greve Rasmussen (Ole Mortensøn, Langelands Museum 1995).
4. »Sidste tur med postbåden«. Interview med postfører Greve. (Per Storm Madsen, Radio Fyn).
5. Videoptagelse med postfører Greve, (Lars Giver Nielsen, TVS).
6. Søfartsarkivet på Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg.
7. Søfartsarkivet, Svendborg Museum.
8. FOLK OG FARTØJER fra Sydfyn og Øerne af Ole Mortensøn, Erik Kromann og Anders R. Nielsen.
9. Kortmateriale fra »Færen går« af Ole Mortensøn.

skioldnaes

Drejø

Højsteneløb

Hjortø

Birkholm

Ærøskøbing

Ærø

Marstal

Tåsinge